

SERVEIS SOCIALS L'ÚLTIM PILAR DEL SISTEMA. EQUILIBRISTES ENTRE DOS MONS.

Els professionals dels serveis socials volem donar a conèixer la situació que fa temps que vivim i que en els darrers anys s'ha accentuat. Com a treballadors públics creiem oportú informar a la ciutadania de la realitat del nostre sector amb l'objectiu d'explicar la feina que fem i les dificultats amb les que ens trobem.

Sovint quan interactuem amb les persones i amb altres serveis públics hem detectat que hi ha un cert desconeixement de les funcions, tasques i competències que tenim adjudicades. Per això ens volem explicar breument i posar de manifest les limitacions amb què topem cada dia.

La legislació vigent, diu que els serveis socials tenim la missió d'acompanyar les persones que pels motius que siguin es troben amb problemàtiques socials que els dificulten un desenvolupament satisfactori en la vida personal, familiar i en comunitat, per tal de fomentar un procés d'apoderament que els permeti recuperar l'autonomia i la inserció social. Per dir-ho ras i curt, som agents de canvi. I per fer-ho possible disposem de metodologies de treball i recursos que ens ajuden a fer possible aquest procés.

Però a la pràctica, la realitat no és tan bonica. No és cap secret que els Serveis Socials som el cul de sac on van a parar totes les persones que necessiten suport en algun aspecte de la seva vida i que no poden resoldre per si mateixos.

Som conscients que la pròpia definició resulta ambigua i aquí rau el primer problema. Treballem cada dia amb problemàtiques associades a la manca d'habitatge o al risc d'exclusió residencial, amb casos de pobresa, de gent gran amb dependència, de persones amb discapacitat, de dones víctimes de violència masclista, d'infància en situació de risc o de relacions familiars conflictives, per posar alguns exemples. I en la majoria dels casos convergeixen més d'una problemàtica, amb la qual cosa la complexitat de la intervenció social i educativa és cada vegada més complicada.

Treballem amb aquestes situacions, però no tenim competència en matèria d'habitatge, no podem oferir alternatives habitacionals a la gent que està sent desnonada, només podem certificar que es troben en situació vulnerable i derivar-los a serveis d'habitatge que tampoc disposen de gaires d'alternatives per oferir-los.

No tenim competència en gestionar prestacions socials per a la gent sense recursos econòmics, només podem certificar que es troben en situació de vulnerabilitat i dirigir-los a la seguretat social o les oficines de treball perquè els facin un estudi que pot durar mesos, si tenen la sort d'aconseguir una cita prèvia per internet o tenen les habilitats i els mitjans per poder presentar una sol·licitud telemàtica, amb les dificultats i limitacions que això comporta per a certs col·lectius on la bretxa digital resulta cada vegada més excloent. O oferir-los ajudes puntuals d'urgència que en cap cas són una solució i els condemnen a la més crua beneficència encarnada a les cues dels bancs d'aliments o menjadors socials.

Sí que tenim competència en casos de dependència, però el sistema és tan lent que molta gent gran acaba malvivint o morint abans que se li pugui concedir el servei que necessita. El procés de valoració pot durar mesos i no depèn dels serveis socials bàsics, sinó d'uns equips especialitzats que tampoc en tenen la culpa però no donen l'abast i les llistes d'espera s'acumulen dia rere dia. I una vegada aconsegueixen el reconeixement de la dependència, els serveis als quals tenen dret sovint estan molt limitats. Serveis que, a més, en la major part dels casos preveuen un copagament, i en el cas dels centres de dia i residències acumulen també llistes d'espera insostenibles.

Tampoc tenim competència directa en serveis especialitzats per persones amb discapacitat, però sabem que es tracta del col·lectiu eternament oblidat. A la comarca només disposem d'una fundació que presta aquests serveis i d'un centre educatiu. Lloem la seva feina, però creiem en la inclusió i malauradament societat, empreses i institucions tenim poc en compte totes les barreres amb què topem.

Tenim competència en dones víctimes de violència masclista i malgrat en els últims anys s'han produït avanços importants en aquest àmbit, encara hi ha mancances importants com la falta de serveis més especialitzats dins el nostre territori. I seguim topant amb els tentacles del patriarcat, que sobretot es manifesta en les dificultats o limitacions del sistema judicial i policial insuficient a l'hora de donar resposta i seguretat a les víctimes, entre d'altres.

Tenim competència en infància en situació de risc, però en moltes ocasions la multi problemàtica és tan complexa que resulta complicat abordar aquest treball amb les famílies quan no tenen per exemple pa, sostre o treball garantit.

I així podríem seguir explicant un seguit de situacions que sentim profundament injustes i que ens generen estrès i malestar professional. Sense deixar de parlar també de la situació de col·lapse que patim, la pressió assistencial i el volum de casos cada vegada més complexes, de les retribucions baixes si ho comparem amb altres sectors professionals similars, i per les limitacions de les instal·lacions on hem de treballar.

Les retribucions tampoc contemplen la perillositat per la conflictivitat d'alguns col·lectius atesos o per la insalubritat d'alguns habitatges visitats, ni la cada vegada més gran especialització del nostre lloc de treball per la creixent quantitat de lleis sobre les quals tenim un paper fonamental.

En definitiva la majoria són condicions que responen a la coneguda bretxa salarial de gènere ja que som un sector feminitzat i destinat a les cures i al suport, i la nostra precarietat demostra que les polítiques feministes són una façana que no té cap interès en anar als fonaments, malgrat alguns avenços que es van produint.

Per això ens sentim equilibristes entre dos mons. Treballant entre la vulnerabilitat i la inclusió, sovint sense més eines que nosaltres mateixes i, per què no dir-ho, amb poc reconeixement.

Fa pocs mesos el Govern de la Generalitat i els seus socis van dir (una altra vegada) que han aprovat els pressupostos més expansius de la història. Aquests dies també hem sentit moltes promeses electorals. Però ens preguntem com és que fa més de 10 anys que 1 de cada 4 persones a Catalunya segueixen estant per sota el llindar de pobresa, o que hi segueixen havent cases sense gent i gent sense cases per posar dos exemples. Però malgrat tot se segueix apostant per la política del ciment i el treball precari. La nostra comarca és una de les més desfavorides històricament i malgrat tot segueix creixent en nombre de població. Per tot això demanem als responsables polítics un replantejament de les polítiques públiques i que es posi la vida al centre.

Firmat per tots els professionals dels Serveis Socials bàsics del Consell Comarcal del Baix Penedès i de l'Ajuntament de Vendrell.